

Kulturdepartementet

Vår ref:
2013/1206-3**Saksbehandler/Direkte Telefon:**
Gunnar Brynjulfsen/56 15 84 66**Deres ref:****Dato:**
25.06.2013

Askøy kommunes høringsuttale til kulturutredningen 2014

Regjeringen har utnevnt et utvalg som skal gjennomgå kulturpolitiske mål, virkemidler og tiltak i perioden etter 2005. Både arbeidsformer og innretning av tiltak og virkemidler, samt effekten av disse på et bredt spekter av kulturvirksomhet og-konsum, skal vurderes.

Utvalget, som er bredt sammensatt, ledes av Anne Enger. Utredningen, som skal legges frem på nyåret 2013, skal legge grunnlag for statens kulturpolitikk etter 2014.

I forbindelse med den forestående utredningen om fremtidens kunst- og kulturpolitikk har staten ved Kulturdepartementet invitert kulturaktører til å gi innspill.

Askøy kommune har følgende innspill/kommentarer til Kulturutredningen 2014:

Askøy kommune er positiv til at det settes fokus på behovet for et lokalt kulturløft og ser det som viktig at en statlig kulturpolitikk etter 2014 bedrer rammebetingelsene for en desentralisert kulturpolitikk.

Vekst kommune:

Askøy kommune med ca. 26 000 innbyggere er en vekst kommune med ca. 3 % årlig befolkningsvekst. Askøy er Hordalands største landkommune og tett nabo til Bergen kommune. Kommunen har en ung befolkning med snittalder på 34 år. Dette medfører stort press på kommune økonomien knyttet til infrastruktur som skoler, barnehager, barnevernstjenester, eldreomsorg og tilrettelegging for kultur og idrett.

Kommunen har store voksesmerter og forventer bl.a. at elevtallet i skolen frem mot 2030 vil øke med 2100 nye elever (totalt 6.200 elever) Denne tilveksten gir og økt press på frivillig sektor og kommunens muligheter til å følge opp med tilfredsstillende tilbud på flere områder.

I en presset kommune økonomi kan den administrative organisering av kultursektoren bli nedprioritert opp mot lovpålagte oppgaver, dette vil og ramme den frivillige organiseringen av kulturfeltet.

Å stimulere/øke rammevilkårene til kulturfeltet i kommuner med stor tilflytting er viktig for å kunne imøtekomme og tilrettelegge for mangfoldig aktivitet, trivsel og god folkehelse.

Postadresse:

Postboks 323, 5323 Kleppestø

Besøksadresse: Gamle Kleppestøvegen
2, 5300 Kleppestø**Telefon:**

56 15 80 00

Bank:

6515.06.05509

E-post:

postmottak@askoy.kommune.no

www.askoy.kommune.no

Telefaks:

56 15 83 90

Org.nr:

964 338 442

Askøy kommune har 2 uttalte prioriteringsområder: «Barn og unge» og «Folkehelse».

Mindre lokale Kulturbygg/samfunnshus:

I kapittel 12.31 beskrives kulturarenaene i «*læringsleddet*» i kulturlivets verdikjede. Mindre lokale kulturhus og samfunnshus er viktige møteplasser og utviklingssteder for mange utrykk og kulturaktiviteter. Disse byggene er også viktige for bygdene og nærmiljøets trivsel. Frivillige organisasjoner er sentrale aktører i læringsleddet, og det er viktig at det settes av midler for å kunne vedlikeholde og drifte mindre lokale kulturarenaer eid av ulike lag og organisasjoner.

Behovet for tilrettelagte produksjonslokaler/visningslokaler for kunstnere er og stort og påtrengende.

Dagens ordninger for statlig støtte til denne typen kulturbygg er for dårlig. Det siktes da til midler forvaltet av Kulturrådet, Musikkutstysordningen og fylkeskommunene (desentralisert ordning). Disse ordningene bør styrkes vesentlig.

«Det ser ut til at det frivillige kulturlivet har en særlig utfordring med hensyn til å få tilgang på egnede bygg og lokaler. I denne forbindelse blir det blant annet vist til at kor, korps og orkestre i det frivillige kulturlivet i mange tilfeller mangler egnede øvings- og framføringslokaler, og at der det finnes slike lokaler i kulturhus, kan de være for dyre.» Mye kan tyde på at det er et behov for en opprusting av øvings- og framføringslokaler i det lokale kulturlivet og for tiltak som kan bidra til en bedre utnyttelse av eksisterende bygningsfasiliteter.(kap 12.31).

Utvikling og rehabilitering samt gjenbruk av eksisterende kulturbygg bør stimuleres, da drift og vedlikehold utgjør en stor økonomisk belastning for lag/foreninger som eier egne bygg. En satsing og økte støtteordninger vil også bidra til bedre tilrettelegging for kulturbaserte næringer.

Det presiseres i utredningen viktigheten av fritidsklubben som kulturell utviklingsarena. Fritidsklubbenes utbredelse er geografisk (øst-vest / sentrum-periferi) svært skjevt fordelt. I deler av landet er det lokale privateide kultur- og samfunnshus, og frivillige organisasjoner som ivaretar funksjonene til fritidsklubbene, og det er viktig å tilføre midler til drift og vedlikehold av egne lokaler.

I Askøy kommune finnes det mange lokale øvings- og framføringsarenaer. Disse er viktige for lokalsamfunn, mobilisering og for rekruttering til andre felt i kulturlivet. Det er en fare for å forsømme arenaer for frivillige organisasjoner, øvingsarenaer, og tilpassede arenaer for kor, korps og orkester når bibliotek, fritidsklubber og kirker fremheves spesielt som satsingsområder jmf. Kap 15.5

Kulturskole:

Askøy kulturskole har mottatt stimuleringsmidler fra Kulturløftet 1 og 2 og gjennomført prosjekter i barnehager og barne- og ungdomsskoler. Midlene har gitt økt kulturskolevirksomhet, økte stillinger i prosjektperioden og en positiv merverdi for elevene i SFO- og kulturskolealder. På tross av denne positive utviklingen opplever Askøy kulturskole utfordringer med videreføring av prosjekter etter endt periode grunnet manglende finansiering. Askøy kulturskole støtter utredningen (kap 15.3.1) med at det knyttes en forskrift til opplæringsloven § 13-6 for å sikre en utvikling og utbygging av kulturskolene.

Utredning foreslår at ansvaret for Kulturskolen flyttes fra Kunnskapsdepartementet til Kulturdepartementet. Askøy er uenig og mener at ansvaret for Kulturskolen best kan ivaretas av Kunnskapsdepartementet grunnet:

- Større faglig forståelse i Kunnskapsdepartementet for kulturskolen
- Kulturskolen skal være en skole
- Rammevilkår for fagmiljøet for kulturskolenes ansatte
- Utvikling av fagplaner for kulturskolen
- Utvikling av skoleslaget i tråd med utdanningspolitikken
- Samordning av felles mål mellom grunnskole / videregående skole og kulturskole

I kap. 12.31 peker utvalget på at det er avgjørende at kulturskolen ikke blir en erstatning for de estetiske fagene i skolen. Det skrives også at det er viktig å utvikle kulturskolen som selvstendig kulturinstitusjon. Utvalget peker i kap. 12.18 på at det forventes at kulturskolen skal være et ressurscenter for det lokale kulturlivet. Askøy mener at kulturskolen må videreutvikles gjennom skolens kjernevirksomhet. Ved en tydelig profil og egenart vil rollen som lokalt ressurscenter best utvikles.

I utredningen peker utvalget på at økning i elevkontingent i kulturskolen kan være ekskluderende. I forhold til regjeringens uttalte mål i kulturløftet 1- kulturskole for alle som ønsker det med en rimelig egenbetaling - støtter vi utvalgets forslag i 12.18 om at det gjeninnføres en maksimumspris for kulturskolen som ikke skal overstige 2000 kroner pr. år

I utredningen i kap. 15.4 – styrk fritidsdeltagelsen i kunst- og kulturlivet - signaliserer det frivillige kulturlivet ved Norges Musikkorps Forbund, Norsk korforbund og Norsk musikkråd et behov for en nasjonal dirigentlønnsordning. Utvalget mener det er interessant og adresserer dette som et kjernebehov i frivillig kunst og kulturliv.

Askøy støtter dette positive forslaget - lokale kor og korps trenger økte og sikre rammevilkår.

Bibliotek:

Kapittel 12.17 Folkebibliotek / Kapittel 15.5.1 Biblioteket

Lov om folkebibliotek pålegger alle kommuner å ha et folkebibliotek. Som utvalget påpeker regulerer loven i liten grad innholdet og omfanget av tilbudet. Det må jobbes lokalt gjennom planer og politiske saker for å sikre bibliotekene egnede lokaler, tilstrekkelig bemanning og god økonomi. Dersom man skal realisere visjonen om biblioteket som læringsarena og sosial møteplass, med lokaler for formidling, aktiviteter og et godt tilbud av bøker og andre medier.

Utvalget viser til Kulturløftet 2, der det om bibliotek står:

«styrke bibliotekene som arenaer for leselyst, læring og kulturopplevelser. Bidra til et kvalitets- og kompetanseløft i bibliotekene gjennom utviklingstilskudd og modellbibliotek og bruk av ny teknologi.»

Utvalget poengterer at:

«Hovedansvaret for utviklingen av folkebibliotekene ligger hos kommunene. Gjennom folkebiblioteks loven er de forpliktet til å opprettholde et slikt tilbud for sine innbyggere, men loven regulerer i liten grad innholdet og omfanget av dette tilbudet.»

I framlegget til revisjon av biblioteklovens formålsparagraf innføres oppgaven som offentlig møteplass og debatt arene, om dette skriver utvalget:

«Det ser ut til å være bred oppslutning på folkebibliotekfeltet om målet at bibliotekene skal utvikles som offentlig møteplass og debattarena. Samtidig innebærer dette målet en betydelig utfordring for folkebibliotekene med hensyn til blant annet lokaler, åpningstider og bemanning.»

Det bemerkes videre av utvalget at mange av bibliotekene er små, de har lokaler som er uegnet til møteplassrollen, og de har åpningstider som ligger til hinder for en utvikling av denne rollen.

Utvalget er bekymret for konsekvensene av at bibliotekene er den lokale budsjetttaperen. Ifølge utvalget har bibliotekene to hovedutfordringer; de er «... åpenbart systematisk underfinansiert og nedprioritert.» og det ser ikke ut til å være en klar rolle- og arbeidsfordeling mellom Nasjonalbiblioteket, fylkesbibliotekene og folkebibliotekene.

Om lovrevisjonen skriver utvalget:

«De endringer som nå foreslås ... synes å ikke være tilstrekkelige.»

Askøy kommune ser gjerne et sterkere statlig fokus på bibliotekets innhold og omfanget av tjenestene. Eventuelle øremerkede midler må være målrettede.

Det bør utarbeides klare retningslinjer for tilskuddsmidlene til kulturbygg som forvaltes av fylkeskommunen. Midlene bør også kunne brukes til ombygging og investeringer i inventar.

Fylkesbibliotekenes rolle som utviklingsaktør bør følges opp og styrkes ytterligere. Fylkesbiblioteket i Hordaland spiller en vesentlig rolle i forhold til kompetanse, bibliotekutvikling og e-medier.

Barn og unge:

For en presskommune med ung befolkning og en kommune som har tiltak rettet mot barn og unge som sitt satsingsområde, er det viktig å understreke nødvendigheten av en videreføring av de etablerte statlige tilskudd som gis gjennom Frifond, Musikkverkstedordningen og Musikkutstysordningen. Midlene som tildeles åpne fritidstilbud som blant annet kulturhus for ungdom, de tradisjonelle fritidsklubbene og ungdomskafeer, anser vi som avgjørende for vekst på dette feltet. Spesielt viktig vil en satsing på de åpne fritidstiltakene som kulturhus for ungdom og en større satsing på arenaer for rytmisk musikk være. Dette vil kunne bedre Askøy kommune sine muligheter til å ivareta de viktige lærings- og rekrutteringsarenaene i kulturlivet og støtte den tradisjonelle faste kulturvirksomheten.

På bakgrunn av en nedprioritering av den kulturelle grunnmuren, er en innføring av periodisk øremerking av midler til blant annet satsing på kulturhus for ungdom og arenaer for rytmisk musikk. (Viser til kap. 11 og 12)

Mangfold/Integrering:

For å nå målet om et inkluderende kulturliv som gjenspeiler det kulturelle mangfoldet i kommunen, vil støtteordninger både til aktører på det flerkulturelle feltet og støtte til å etablere kulturarenaer for kulturutøvelse på egne premisser og fellesarenaer være nødvendig. Det vil være viktig, slik utvalget foreslår, å yte støtte til blant annet kulturhus for ungdom og til fritidsklubber da disse er gode inkluderingsarenaer. Åpne fritidstiltak er gode inkluderingsarenaer for ungdom med ulike etnisk bakgrunn.

I de siste årene er Askøy blitt et mer kulturelt sammensatt samfunn, der også et kulturelt mangfold må gjenspeile seg i våre tilbud.

En satsing på fler- og tverrkulturelle tiltak i kommunen vil kunne gjennomføres raskere med øremerkede statlige tilskudd, der tilbud til denne gruppen ikke nedprioriteres i en trang kommuneøkonomi.

Kommunen må gis muligheter til å inkludere kulturminoriteter gjennom statlige ordninger for etablering av kulturarenaer og møteplasser.

(Viser til kap. 11 og 12)

Askøy kommunes høringsinnspill er forelagt politisk leder av Utvalg oppvekst og levekår og vil bli behandlet som melding i utvalgets møte den 28. august 2013.

Med hilsen

Gunnar Brynjulfsen
fagsjef kultur og idrett

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift